

**ΤΟ
ΜΙΚΡΟ
ΛΕΞΙΚΟ**

**Ρ Ο Μ Α Ν Ι
Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ
Η ΜΗΤΡΙΚΗ**

ΜΠΑΤΣΑΡΑ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ΠΙΚΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

9^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΗΒΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ: 2012-2013

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΜΑΣ ΛΕΞΙΚΟ

Το 9ο Δημοτικό Σχολείο Θήβας αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από Ρομά μαθητές. Στα πλαίσια της διαπολιτισμικότητας και για να κατανοήσουμε καλύτερα την ψυχοσύνθεση και τον τρόπο ζωής των μαθητών μας αποφασίσαμε να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε ένα πρόγραμμα που θα καταγράφει την κουλτούρα και τον πολιτισμό των Ρομά. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν η Β', Ε' και ΣΤ' τάξη του σχολείου μας. Μιλήσαμε για τον τρόπο ζωής τους, τα ήθη και τα έθιμά τους, τις ασχολίες τους, τα ενδιαφέροντά τους, τη μουσική τους, τον τόπο κατοικίας τους και την ιστορία τους και προσπαθήσαμε οι δραστηριότητες να έχουν βιωματικό και διαθεματικό χαρακτήρα. Με αυτόν τον τρόπο και οι ίδιοι γνώρισαν κομμάτια του πολιτισμού τους που δε γνώριζαν και εμείς ιχνογραφήσαμε τον τρόπο σκέψης τους και τις συνήθειές τους.

Αναμφίβολα, όμως, σε έναν πολιτισμό βασικό κομμάτι αποτελεί η γλώσσα. Η Ρομανί γλώσσα δεν είναι γραπτή και παραδίδεται προφορικά από γενιά σε γενιά. Η καταγραφή της μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση και αποκρυπτογράφησης της. Το «μικρό λεξικό» αποτελεί την υλοποίηση της ιδέας - με την ένθερμη συμμετοχή των παιδιών - για τη δημιουργία ενός λεξικού της Ρομανί γλώσσας που να απευθύνεται κυρίως σε παιδιά. Στόχος μας, λοιπόν, ήταν να είναι μικρό σε έκταση και χρηστικό. Το λεξικό περιέχει τις λέξεις που χρησιμοποιούνται στις περισσότερες εκφράσεις που χρησιμοποιούν καθημερινά οι Ρομά και δεν είναι ίδιες με τις ελληνικές. Προφανώς, δεν αποτελεί προϊόν επιστημονικής έρευνας, αλλά διαβάζοντάς το μπορούμε να κατανοήσουμε ορισμένα στοιχεία της Ρομανί γλώσσας.

Η συλλογή των λέξεων αποτέλεσε μια χρονοβόρα διαδικασία στην οποία βοήθησαν αγόγγυστα οι μαθητές του σχολείου μας. Ότι κάποιος θέλει να γνωρίσει την κουλτούρα τους και όχι το αντίθετο τους ενθουσίασε. Τους φάνηκε φανταστικό ότι οι δάσκαλοί τους που δεν είναι Ρομά, μπορούν να ανταλλάξουν κουβέντες μαζί τους στη γλώσσα τους. Μας διόρθωναν στην προφορά κατά την καταγραφή των λέξεων και ήταν πολύ λεπτομερείς. Συζητούσαν έντονα μεταξύ τους σχετικά με τη σωστή ερμηνεία κάθε φορά και μάθαιναν και τα ίδια από τους συμμαθητές τους καινούριες λέξεις που δε γνώριζαν. Στο τέλος, αγάπησαν περισσότερο και τις δύο γλώσσες και εμπλούτισαν και στις δύο το λεξιλόγιό τους, πράγμα που άλλωστε ήταν ένα από τα ζητούμενα του προγράμματος.

Και εμείς οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί ήρθαμε πιο κοντά στα παιδιά και κατανοήσαμε τον τρόπο σκέψης τους, προσαρμόζοντας ανάλογα τον τρόπο διδασκαλίας μας για να γίνει πιο αποτελεσματικός. Μαθαίνοντας λεπτομέρειες και στοιχεία του πολιτισμού τους, μπορέσαμε να αντιληφθούμε σε μεγαλύτερο βαθμό τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους και να τα εντάξουμε στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Συμπερασματικά, λοιπόν, θα λέγαμε ότι είναι ανάγκη στις μέρες μας το σχολείο να στοχεύει στη διαπολιτισμικότητα και όχι στην αφομοίωση των μαθητών. Τα οφέλη είναι πολλαπλά και για τους εκπαιδευτικούς και για τους μαθητές. Εμείς το βιώσαμε κατά την εφαρμογή του προγράμματος και θεωρούμε ότι έτσι ενισχύεται ο δεσμός μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, ιδιαίτερα μαθητών με διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές.

Οι εκπαιδευτικοί Β', Ε' & ΣΤ' τάξης του 9^{ου} Δ.Σ. Θήβας,
Μπατσαρά Πηνελόπη, Πίκλας Ιωάννης

Τσιγγάνοι Ρομά

Ένας λαός χωρίς γραπτή γλώσσα,
ένας αρχαίος νομαδικός λαός
που στο πείσμα των αιώνων
διατηρεί την παράδοση
της περιπλάνησης.

***Πρώτο παγκόσμιο συνέδριο των Ρομά
στο Λονδίνο το 1971***

*Το διεθνές σύμβολο των Ρομά
δεκαεξάκτινο τσάκρα (ρόδα)*

Chakra

Η σημαία των Ρομά

Η Θρησκεία

Οι Ρομά της Ελλάδας είναι στο μεγαλύτερο μέρος Χριστιανοί Ορθόδοξοι, ενώ ένα 20% είναι Μουσουλμάνοι, οι οποίοι κατοικούν κυρίως στη Θράκη.

Οι Χριστιανοί Ρομά θεωρούν ως πιο σημαντικό το μυστήριο της βάφτισης.

Λατρεύουν με ιδιαίτερη λαμπρότητα την Παναγία και τον Άγιο Γεώργιο.

Από τα πιο αγαπημένα τους προσκυνήματα είναι η Παναγία της Τήνου, στις 15 Αυγούστου και ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος στην Εύβοια.

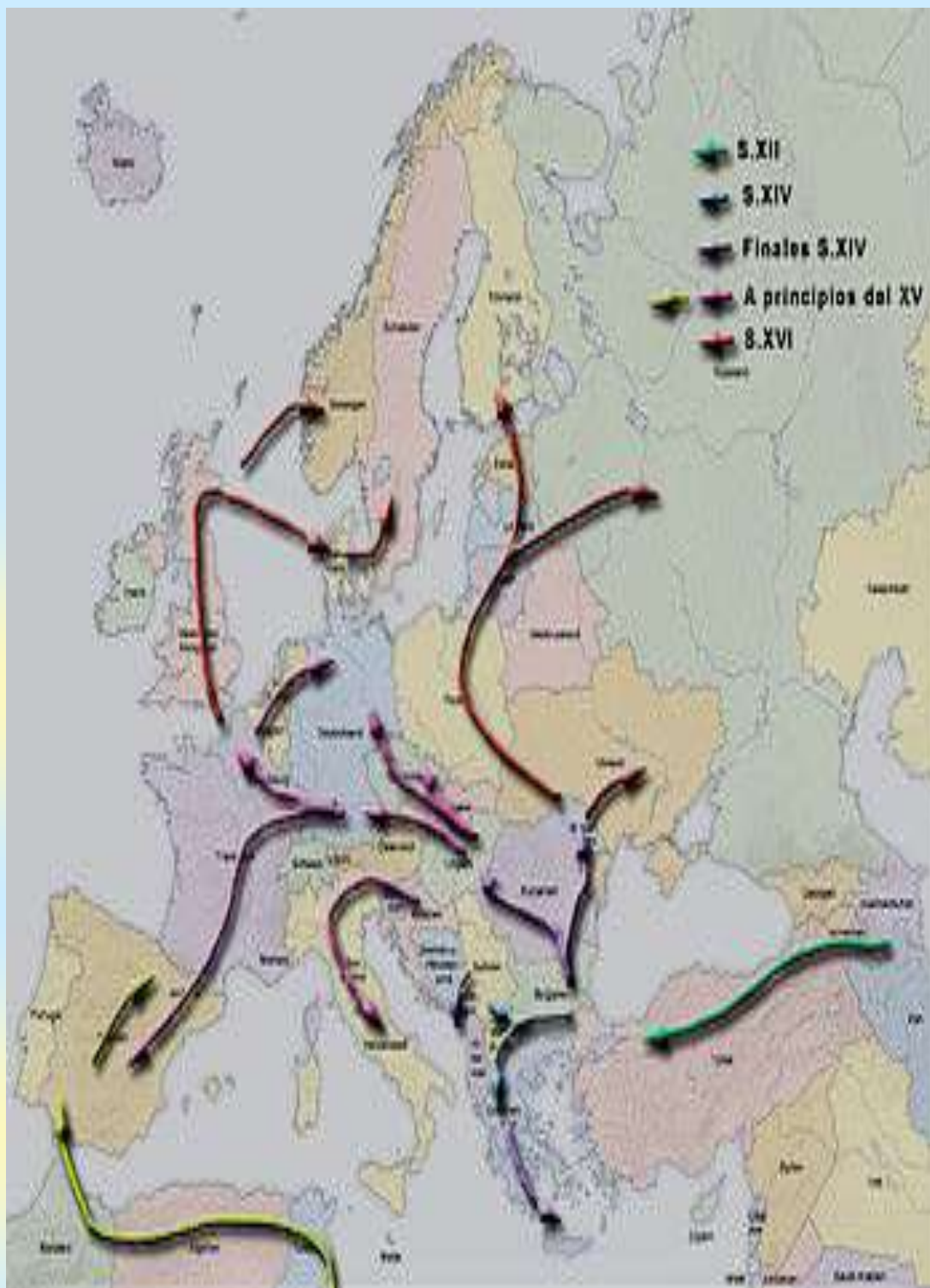
Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει
εγκρίνει τη χρήση της λέξης
Roma με διπλό r στα επίσημα
έγγραφα του τον Ιούνιο του
1995.

Προέλευση

Υποθέτουν ότι οι Ρομά προέρχονται από τη **Β.Ινδία**. Μετακινήθηκαν στη Μέση Ανατολή και στην Ευρώπη πριν από το 500 έως το 1000, πιθανώς εξαιτίας της επέκτασης του Ισλάμ και της απειλής πολέμου στην περιοχή.

Μετακινήσεις Ρομά στην Ευρώπη

Πληθυσμός

- Υπάρχουν εκτιμήσεις σύμφωνα με τις οποίες υπάρχουν **12 εκατομμύρια** Ρομά παγκοσμίως. Στην **Ευρώπη**, ο πληθυσμός τους υπολογίζεται περίπου στα **8 με 10 εκατομμύρια** άτομα.
- Στην **Ελλάδα** η Πολιτεία τους υπολογίζει σε **120-250 χιλιάδες** άτομα.

Κοινωνική οργάνωση

Η οικογένεια των Ρομά της Ελλάδας είναι αυστηρά πατριαρχική.

Η γυναίκα είναι προστάτης των ιδιαίτερων εθίμων των Ρομ και των παραδόσεων.

Ο γάμος θεωρείται τόσο ως τελετή όσο και ως θεσμός πολύ σημαντικό γεγονός.

Είναι ο θεσμός μέσα στον οποίο ο νεαρός και η νεαρή Ρομ ενηλικιώνονται και αρχίζουν να αναλαμβάνουν τις ευθύνες της οικογένειας και της κοινωνίας.

Συγγενείς θεωρούνται όσοι ανήκουν στην ίδια φάρα (γένος), στην οποία ανήκουν όλα τα άτομα σε χρονικό βάθος τριών με τεσσάρων γενεών που κατάγονται από τον ίδιο γενάρχη, ο οποίος συνήθως είναι άντρας.

Η γλώσσα των Ρομά

Η Ρομανί ή "Ρομανές", είναι μία **Ινδοευρωπαϊκή Γλώσσα** που συγγενεύει με τις διάφορες γλωσσικές διαλέκτους της Ινδίας. Στις διάφορες περιοχές που κατοικούν Ρομά έχουν διαμορφωθεί πολλές τοπικές διάλεκτοι, επηρεασμένες από τις τοπικές γλώσσες.

Η προσφορά τους στην Ελλάδα

- Πολλοί από τους Ρομ οι οποίοι είχαν πολιτογραφηθεί προπολεμικά συμμετείχαν στους αγώνες κατά των Γερμανών.
- Στον καλλιτεχνικό τομέα προσέφεραν τα μέγιστα στη διατήρηση και διάδοση του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού μέσω της εκτέλεσής του σε γάμους και πανηγύρια.
- Στον οικονομικό τομέα με το πλανόδιο εμπόριο εξυπηρετούν κυρίως ανθρώπους που βρίσκονται μακριά από τα εμπορικά κέντρα.
- Με την περισυλλογή παλαιών υλικών συμβάλλουν στη μείωση των άχρηστων αντικειμένων και στην οικολογική ανάπτυξη.

Τσιγγάνοι

Στου κόσμου την απέραντη αγκαλιά
είμαστε εμείς εκείνα τα ελεύθερα πουλιά
που ταξιδιάρικα της μοίρας χελιδόνια,
περιπλανιόμαστε όλα μας τα χρόνια,
μέσα στη φτώχεια και την καταφρόνια,
είτε τον ήλιο ανταμώνουμε, είτε τα χιόνια.
Και η μικρούλα μας ζεστή καρδιά
ζητάει να βρει μια σταλιά παρηγοριά,
στου Κόσμου την αγάπη και συμπόνια.
εμείς ενός κατώτερου Θεού σπουργίτια,
χωρίς αυλές, χωράφια, δίχως σπίτια,
με τα παιδιά μας, τα σκυλιά μας караβάνι
περνάμε κάθε τόπο, άστεγοι τσιγγάνοι
Κι όταν ο ήλιος έχει πια στη Δύση γύρει,
στήνουμε όπου βρεθούμε το φτωχό τσαντήρι.
Και δεν ζητάμε τίποτα άλλο όταν δίπλα μας περνάτε,
μια καλημέρα μόνο να λέτε και να μας αγαπάτε.

Στάθης Γρίβας

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Θεός	=	Ντεβέλ
άντρας	=	ρομ
γυναίκα	=	ρομνί
πατέρας	=	ντάντε
μητέρα	=	ντάλιο
αδερφός	=	μοπράλ
αδερφή	=	μιπέν
κορίτσι	=	ιτσαί
αγόρι	=	τσαβό
γιαγιά	=	μπάμπο
παππούς	=	πάπου
θεία	=	μπίμπι
θείος	=	κάκο
γαμπρός	=	τζαμουτρό
νύφη	=	μπορί
αστυνομικός	=	ντισαμνό
αστυνομικοί	=	ντισαμνέ (ασκέρι)
κλέφτης	=	τσορνό

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

εγώ = ιμέ	εμείς = αμέν
εσύ = ετού	εσείς = ογουλά
αυτός = οκουβά	αυτοί = σαρέ

ΤΡΟΦΙΜΑ

ψωμί	= μαρό
νερό	= πάνι
γάλα	= τουτ
αλάτι	= λον
κρασί	= μολ
τυρί	= κεράλ
κρεμμύδι	= πουρούμ
κρεμμύδια	= πουρμά
ζάχαρη	= σικέρι
μήλο	= παμπάι
αχλάδι	= αμπρό
αυγό	= βαρό

αυγά = βαρέ
κρέας = μας
γλυκό = γκουλντιπέ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

μαχαίρι = τσουρί
κουτάλι = ρόι
κατσαρόλα = κακάβι
τηγάνι = τάβα
σκούπα = σουλαμνί
χρήματα = λοβέ
τσουβάλι = ράβαλο

ΕΝΔΥΜΑΤΑ –ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

παπούτσι = τεραχά
κάλτσα = τσουράπι
φόρεμα (νυφικό) = μπορικανό
μαύρα ρούχα = καλέ σέα
άσπρα ρούχα = παρνέ σέα
ρούχα = τσάλαβα
τσέπη = κισί

κοζνό = μαντίλα
δαχτυλίδι = αγκρουνστί
βραχιόλι = βραχόλ
σκουλαρίκια = τσινιά

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

μαλλιά = μπαλά
χέρι = βας
χέρια = βαστά
πόδι = πιρό
πόδια = πιρέ
μάτι = γιακ
μάτια = γιακά
στόμα = μούι
γλώσσα = τσιπ
λαιμός = μεν
κεφάλι = σορό
μύτη = νακ
μύτες = νακά
αυτί = καν
αυτιά = κανά
δόντι = νταν

δόντια = ντανά
νύχια = ναγιά
δάχτυλο = βας
δάχτυλα = βαστά
πλάτη = ντομό

Z Ω A

κότα = καγνί
γάτα = μάτσικα
γατάκι = τσατσάι
σκύλος = ροκονό
φίδι = σαπ
αρνί = μπρακό
πουλί = τσιρικλό
σκαντζόχοιρος = καντζούρα
χελώνα = ζάμπα
αράχνη = χουρχούρα
μύγα = μακ
ψάρι = ματσό

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ξύλα	=	καστά
χώμα	=	τσικά
χόρτα	=	τσαριά
πέτρα	=	μπαρ
βουνό	=	βες
θάλασσα	=	ντιριάβ
βροχή	=	μπρισίμ
ήλιος	=	καμ
νύχτα	=	αρατιά
ημέρα	=	ντιβές
ουρανός	=	ντεβέλ
φωτιά	=	γιαν

ΚΤΙΡΙΑ

εκκλησία	=	καγκερί
σπίτι	=	κερ
σπίτια	=	κερά

ΔΙΑΦΟΡΑ

γάμος	=	μπιάβ
όνειρο	=	σνο
ουρά	=	πορί

ΑΡΙΘΜΟΙ

ένα	=	γιέκ
δύο	=	ντούι
τρία	=	τριν
τέσσερα	=	σταρ
πέντε	=	πάτζι
έξι	=	σιόβ

Ρ Η Μ Α Τ Α

πεινώ	=	μπουκάλιαβα
τρώω	=	χάβ
πίνω	=	πιάβα
έρχομαι	=	αβάβα
φεύγω	=	νασάβα

χορεύω	= κιλάβα
φωνάζω	= νταβαβίκος
γελώ	= ασάβα
κλαίω	= ροβάβα
μιλάω	= νταβαντούμα
μαγειρεύω	= κεράβα φαΐς
τρέχω	= πράσταβα
βλέπω	= ντικάβα
ακούω	= ασουνάβα
πονώ	= ντουκάλαβα
φοβάμαι	= νταράβ
πεθαίνω	= μουλό
κοιμάμαι	= σοβάβα
παντρεύομαι	= παντρέζαβα

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Πίνω νερό.

Πιάβα πάνι.

Θέλω να πιω νερό.

Τζάβ τι πιάβ πάνι.

Είμαι άρρωστος.
Ιμέ αμπόρο μεί.

Κάνει κρούο.
Κιερέλα σιλ.

Κάνει ζέστη. Έχει ήλιο.
Κιερέλα καμ.

Είμαι ένα καλό κορίτσι.
Σι νο μέλα τσι-ιτσάι.

Είμαι ένα καλό αγόρι.
Σι νο μέλα τσι-τσαβό.

Πώς σε λένε;
Σάβα κερένα τούκε;

Τι κάνεις;
Σόκερ ιά;

Ποιος είναι;
Κον σι;

Πού είσαι;
Κατέ σινάν;

Πού μένεις;
Κατέ μπεσέσα;

Μένω στη Θήβα.
Μπεσάβα Θήβα.

Τι δουλειά κάνεις;
Σ- ομπουτί κερέσα;

Πηγαίνω σχολείο.
Τζάβα σχολίος.

Πηγαίνω για ψώνια
Τζάβα ψόνι σαράβ.

Τι ώρα είναι;
Σ – όρα σι;

Μείνε σπίτι.
Μπες κερέ.

Να προσέχεις τα παιδιά.
Τάρα καβές ιτς τσαβές.

Είδα ένα κακό όνειρο.
Ντι κλομ γιέκ γκεραλό σνο.

Είδα ένα καλό όνειρο.
Ντι κλομ γιέκ λατσό σνο.

Εγώ πεινώ πολύ.
Ιμέ πουκάλιαβα μπουτ.

Δίνω στην μπέμπα γάλα.
Ντάβα τι τσάι τουτ.

Δίνω στον μπέμπη γάλα.
Ντάβα τι τσαβό τουτ.

Η μπέμπα κλαίει.
Ι τσάι ροβέλα.

Η μαμά μου μαγειρεύει πολύ ωραία.
Μι ντάι κερά φαϊς μπουτ ωραία.

ΛΕΞΙΚΟ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΑ ΡΟΜΑΝΙ

Ελληνικά

Ρομανί

άγαλμα	ατσόλα
αγανακτώ	νευριασάβα
αγαπώ	μάγκα βαντού
αγγίζω	ασταράβα
αγκάθι	καρού
αγορά	μαγαζία
αγοράζω	κινάβα
αγοραστής	κινέλα
αγόρι	τσαβό
αδειάζω	τσουκεράβα
άδειος	σιτσουτσό
αδελφός	πραλ
αδιάθετος	αμπορεμέ
αδύνατος	σανό
αέρας	μπαρμπάλ
αηδία	κάντηλα
αίμα	ρατ
ακίνητος	οτέμπες
ακολουθώ	τζάβα παραρέσα
ακουμπώ	ακουμπισαράβα
ακούω	ασουνάβα
ακριβός	οτρέ
αλάτι	λον
αλεύρι	βαρό
αλλάζω	αλλαξαράβα
άλλος	αβέ
άλογο	γκρας
άμμος	τσικ
ανάβω	αλάντολα
αναγνωρίζω	μπιτσαράβα
ανακαλύπτω	αρακλομ
ανακατεύω	κεράβα

ανάμεσα	μασκαρέ
αναποδογυρίζω	γυριζάβα αλλιώς
ανεβάζω	μπάντελε οπρέ
ανεβαίνω	ιγλιάβα οπρέ
άνεμος	μπαρμπάλ
άνεργος	νατσεραβ μπουτί
ανήκω	τσέρα μιρό
άνθρωπος	τζενό
ανίκητος	μπενί
ανόητος	χαβομέ
ανοίγω	πουταράβα
ανοιχτός	σι πούταρ ντο
άνοστος	νανέ ρατσό
ανταλλαγή	αλλαξαράβα
αντίχειρας	βας
άντρας	ρομ
ανυπάκουος	νάσου νέλαμα
αξέχαστος	ασάκοσι
αξίζω	αξιζάβα
απαγορεύω	απαγορέψελα
απάντηση	απαντησαράβα
απασχολημένος	μπου φελιτούσα
απειλώ	ασαρντόμλε
απελπίζομαι	απελπισάλομ
άπλυτος	κάντελα
απλώνω	απλωσαράβα
απόγευμα	απόγεμας
απογοητεύω	απογοϊταράβα
σπολύω	απολεσαράβα
απομακρύνω	νασκιαράβα
αποτυχία	χασαρέλα
αποφεύγω	νασάβα
απόψε	ατβές
απρόσεκτος	να γαντάς
αράζω	αραξαράβα
αρέσω	αρεσαραβα
αρνί	μπρακό
αρνούμαι	νε κέραβα

αρπάζω	οντουλά
αρραβωνιάζω	ντράβα μπούκιαρ
αρρωσταίνω	αρρραβονιασάλομ
αρρώστια	αποροσάλομ
άρρωστος	τσεράβ αρρώστια
αρχηγός	σι αμπορεμέ
αρχίζω	μπαρό
άρωμα	αρχινιζάβα
άσπρος	κολόνια
αστείος	παρνό
αστυνομικός	περασέγκο
αυγό	ντισαμνό
αυτί	βαρό
αυτοκίνητο	καν
αφήνω	αμάξι
αχλάδι	μουκάβα
άχρηστος	αμπρολ
άχυρο	χαβομέ
	γκιβ

B β

βαδίζω	πιράβα
βάζο	μπιμπιλό
βάζω	τσουβάβα
βαθύς	χορ
βαμβάκι	μπαμπάκι
βαριέμαι	βαριόζαβα
βαρύς	παρό
βάτραχος	μπακακάκι
βαφτίζω	μπολάσα
βάφω	βαψαράβα
βγάζω	νικαλάβα
βγαίνω	ικλιάβα
βελόνα	σουβ
βεράντα	χαγιατί
βήχω	χασάβα

βιάζομαι	βιάζαβα
βλέπω	ντικάβα
βόμβα	μπόμπα
βουβός	λαλορό
βουλιάζω	βουλιάζαβα
βουλώνω	βουλασάλο
βούλωσ' το	πάντελε
βουνό	βες
βράδυ	αρατί
βράζω	βρασαράβα
βρακί	σοστέν
βρέχω	ντέλα μπρισίμ
βρίζω	κουσάβα
βρίσκω	αρακάβα
βρομιά	καντινέα
βρομίζω	κάνταβα

Γ γ

γαβγίζω	γαβγιζαράβα
γάιδαρος	χερ
γάλα	τουτ
γάμος	μπιάβου
γαμπρός	τζαμουτρό
γάτα	μάτσικα
γδύνω	μιτσάλαβα
γελώ	ασάβαπα
γεμάτος	περντό
γεμίζω	περάβα
γενειάδα	τσορά
γεννώ	μπιαβάβα
γερνώ	πουρούλιλομ
γέρος	πουρό
γέφυρα	πουρτ
γη	πουβ
γιαγιά	μπάμπο

γίνομαι	ιβάβα
γιορτάζω	γιορτάζαβα
γιος	τσαβό
γκρεμίζω	περαβάβα
γκρινιάζω	ροβάβα
γλειφιτζούρι	ματζούνι
γλείφω	μουτσαβάβα
γλιστρώ	γλιστρήσαβα
γλιτώνω	σοσαράβα
γλώσσα	τσιπού
γνωρίζω	μπιτζαράβα
γουρούνι	μπαλιτσό
γρασίδι	τσαριά
γράφω	γραψαράβα
γριά	πουρί
γυναίκα	ρομινί
γυρίζω	μπολαβάβα

Δ δ

δαγκώνω	ντανταράβα
δάκρυ	ροβάβα
δακρύζω	ροβάβα
δανείζω	δανεισαράβα
δάχτυλο	νάι
δαχτυλίδι	αγκουστί
δείχνω	σικαβάβα
δένω	πάνταβα
δέρνω	ντούνταβα
δέχομαι	μαγκάβα
διαβάζω	διαβασαράβα
διαζύγιο	χωρισαράβα
διαλύω	διαλυζέλα
διασκεδάζω	διασκεδασαράβα
διασώζω	σωσαράβα
δίνω	ντάβα
διπλώνω	γκίνταβα

διψώ	παριλόμ
διώχνω	νασκιαράβα
δοκιμάζω	δοκιμασαράβα
δόντι	ντάνου
δουλεύω	μπουτί
δρόμος	ντρομ
δυνατός	ζουρανό

Ε ε

έγκυος	καμνί
εκκλησία	καγκερί
εκνευρίζω	νευριάζαβα
ελαφρύς	λοκό
ελέγχω	ελεκταράβα
ελικόπτερο	λικίφτερο
ελπίζω	ελπιζαράβα
εμετός	τσάνταβα
εμποδίζω	εμποδισαράβα
εμπρός	αγκλάρ
εμφανίζω	εμφανίζαβα
ενοχλώ	ενοχλίζαβα
ενώνω	ενοσαραβα
εξαφανίζω	νασέλα
έξω	αυρί
επάνω	οπρέ
επίθεση	απιραλέντε
επιμένω	πιμίζαβα
επιστρέφω	γκεραβάλε παλάλ
εργάζομαι	κεράβα μπουτί
εργασία	μπουτί
ερωτεύομαι	ντουκάβα
εσώρουχο	τσάλαβα
εφιάλτης	σουνό

Z ζ

ζαλίζω	ζαλίζαβα
ζάχαρη	σικέρι
ζεσταίνω	τατιάβα
ζεστός	τατό
ζητιανεύω	μαγκάβα
ζητιάνος	μαγκέλα
ζυγαριά	πλάστιχα
ζυγίζω	ζυγισαράβα
ζω	τζουβάβα
ζώνη	λωρίδα

H η

ήλιος	καμ
ημέρα	αντιβές
ήρεμος	ήσυχος

Θ θ

θάβω	ουτσαράβα
θάλασσα	ντεριάβ
θάνατος	μουλό
θαυμάζω	θαυμασάρουμ
θείος	μοκάκ
θέλω	μαγκάβα
θεός	ντεβέλ
θερμός	σιτατό
θόρυβος	μπουτζάρι
θυμάμαι	γκουντί
θυμώνω	χολιάζαβα

Ι ι

ιδρώνω
ίσκιος
ιστορία

ιδρόζαβα
βουτσάλ
εντούμα

Κ κ

καβγαδίζω
κάθομαι
καινούριος
καίω
κακός
καλός
κάνω
καπνίζω
καπνός
καταδικάζω
κατεβαίνω
κατσαρόλα
κελαηδώ
κεράσι
κερδίζω
κερί
κερνώ
κεφάλι
κλαίω
κλάμα
κλαψιάρης
κλέβω
κλείδωνω
κλείνω
κλέφτης
κλέψιμο
κλωστή
κόβω

χάβαμα
μπεσάβα
νεβό
παμπάβα
γκεραλό
λατσό
κεράβα
πλιάβα τσιγάρο
πουμ
καταδιζαράβα
γουλιάβα
κακάβ
γκιλιά
ντρακά
νικισαράβα
μιμιλί
κερασαράβα
ξορό
ροβάβα
ροβέ
νταράρα
τσοράβα
κλιδοσαράβα
πάνταβα
τσορνό
τσορέλα
ταβ
τσινάβα

κοιλιά	περ
κοιμάμαι	σοβάβα
κοιτάζω	ντικάβα
κόκκινος	λορό
κόκορας	καγνί
κολυμπώ	κολιμπισαράβα
κοντός	χαμνός
κοπέλα	τσάι
κόρη	τσάι
κοροϊδεύω	πρασάβατο
κοστίζω	αμπόρ κερέλα
κότα	καγνί
κουβαλώ	μπάνταβα
κουβεντιάζω	κουβεντιασαράβα
κουνώ	κουνιασαράβα
κουράζω	κινιάβα
κουράζομαι	κουράζαβα
κουρεύω	τσινάβα μπαλά
κουτάλι	ρόι
κουτσός	μπαγκό
κουφός	κασουκό
κρασί	μολ
κρατώ	τσιγκεράβα
κρέας	μας
κρεμμύδι	πουρούμ
γκαραβάβα	κρύβω
κρύος	σιλ
κρύβομαι	γκαραβάβαμα
κρυώνω	παγόζαβα
κυνηγώ	κινιγισαράβα

Λ λ

λαιμός	κουρλό
λαμπάδα	μεμελί
λάσπη	τσικ
λείπω	λιπίζαβα

λεκάνη	σκαφίδα
λερώνω	κεράβα χάλια
λευκός	παρνό
λεφτά	λοβέ
λέω	βακεράβα
ληστής	τσορνό
λιποθυμώ	λιποθυμίζαβα
λιώνω	λιόζελα
λούζω	λούζαβα
λύνω	πουταράβα
λυπάμαι	λιπίζαβα

Μ μ

μαγαζί	μαγαζία
μαγειρεύω	κεράβα φαί
μάγουλο	τσαμ
μαζεύω	γκίνταβα
μαθαίνω	σικιλόμ
μακριά	ντουρ
μαλλί	μπαλ
μαλώνω	χάβαμα
μαμά	ντάιο
μάτι	γιακ
ματώνω	ματοσαράβα
μαύρος	καριαντό
μαχαίρι	τσουρί
μεγάλος	μπαρό
μεθυσμένος	ματό
μεθώ	ματιλόμ
μέλισσά	μπουρουλί
μένω	μπισάβα
μέσα	αντρέ
μέση	ντομό
μετρώ	γκινάβα
μέτωπο	ταν
μήλο	παμπάι

μικρός	τικνό
μιλώ	ντάβα ντούμα
μισός	εστάλα
μνήμη	γκουντί
μοιάζω	ομιάζαβα
μοιράζω	ουλάβαβα
μουσική	γκιλιά
μουστάκι	τσορά
μπαλόνι	φούσκα
μπαμπάς	ντάντε
μπερδεύω	μπεντρέζαβα
μπλούζα	φανέλα
μπορώ	μπορίζαβα
μπροστά	αγκλάλ
μυαλό	γκουντί
μύγα	μακιά
μυρίζω	μιρισαράβα
μύτη	νακ
μωρό	τσαβό

N v

νεκρός	μουλό
νερό	πάνι
νευριάζω	νευριάζαβα
νικό	νικισαράβα
νιώθω	νιοθοσαράβα
νοικιάζω	νικισαράβα
νόστιμος	λατσό
ντρέπομαι	λατζάβα
ντύνω	οπραβάβα
νυστάζω	νιστάζαβα
νύφη	μπορί
νύχι	νάι
νύχτα	αρατιά

Ξ ξ

ξαπλώνω	ξαπλόζαβα
ξεκινώ	νασάβα
ξέρω	τζανάβ
ξεχνώ	μισταράβα
ξημερώνω	ξιμερόζαβα
ξίδι	σουτ
ξύλο	κας
ξύνω	ξισαράβα
ξυπνώ	ουστιάβα
ξυπόλητος	απιναγκό
ξυρίζομαι	μοραβάβαμα

Ο ο

οδηγώ	κεράβα αμάξι
όλος	σαρό
όμορφος	κότσινο
ονειρεύομαι	ντικάβα σουνό
ουρά	πορί
ουρανός	οντεβέλ

Π π

παγώνω	παγόζαβα
παζάρι	παγκίρι
παιδί	τσαβό
παίζω	τσελάβα
παίρνω	λάβα
παλεύω	παλέψαβα
παλιός	πουρανό
πάνω	οπράλ
παπούτσι	τεραχά
παραλία	νταριάβ

παρατώ	μοκάβαλε
πατέρας	ντάντε
πατώ	οχτάβα
παχύς	τουλό
πεζός	πριντός
πεθερός	σατρό
πεινώ	μπουκάγιαβα
περιμένω	τσιγκαράβα
περνώ	λακάβα
περπατώ	περάβα
πέτρα	μπαρ
πετώ	πετάζαβα
πέφτω	περάβα
πηγαίνω	τζάβα
πιάνω	ασταράβα
πίνω	πιάβα
πιστεύω	πακιάβα
πιστόλι	καραμπίνα
πίσω	παλάλ
πλακώνω	αστάρ ντόμες
πλάτη	μουσί
πλένω	τσοβάβα
πληγή	τουμ
πληγώνω	πλιγόζαβα
πληρώνω	πακιανάβα
πλησιάζω	αρισάβα
πλούσιος	μούλοβε
πνίγω	σασάνταβα
πόδι	πιρό
πόλη	ταν
πολύς	μπουτ
πολύτεκνος	μπουτ τσαβέ
πονώ	ντουκάβα
πουκάμισο	γκατ
πουλί	τσιρικλό
πουλώ	μικανάβα
πριν	πριμ
πρόβατο	μπρακό

προλαβαίνω	προλαβίσαβα
προσέχω	προσεξαράβα
προσπαθώ	προσπαθήζαβα
πρόστιμο	γράψιμος
πρόσωπο	μούι
προφυλακτήρας	μάσκα
προχθές	ίτζι
προχωρώ	περάβα
πτώση	πελό
πυρκαγιά	γιαγκ

Ρ ρ

ράβω	ραψαράβα
ραγίζω	ραγίζαβα
ράδιο	κασσετόφωνος
ρεύομαι	ρεψάλομ
ρουφώ	χαλάμ
ρούχο	τσάλαβα
ροχαλίζω	ροχαλίζαβα

Σ σ

σαπίζω	σαπίζαβα
σβήνω	μουνταράβα
σέβομαι	λατζάβα
σερβίρω	σερβίσαβα
σηκώνω	ουστιάβα
σήμερα	αντιβές
σιδερώνω	σιδερόζαβα
σιχαίνομαι	σιχάσαβα
σιωπή	μάτε ντούμα λοκάσε
σκάβω	ατζουβάβα
σκατζόχοιρος	γκατζούρα
σκαρφαλώνω	σκαρφαλόζαβα
σκάω	αντιβάβα

σκεπάζω	σκεπασαράβα
σκίζω	παραβάβα
σκοινί	σαλό
σκοντάφτω	μιντά σπιλί
σκορπίζω	σκορπισαράβα
σκουλαρίκι	τσενί
σκούπα	σουλαρνί
σκουπίζω	σουλαβάβα
σκύβω	σκυσαράβα
σκύλος	ροκονό
σλιπ	σοστέν
σπάζω	παγκάβα
σπίτι	κερέ
σπρώχνω	ντουβά σπιλί
σταματώ	μπεσάβα
στεγνώνω	στεγνόζαβα
στέλνω	μπουσάβα
στεναχωρώ	στεναχορίζαβα
στραβός	μπαγκό
στρέφω	πράσταβα
στρώνω	στροσαράβα
συγγενείς	φάρα
συγκινώ	σιγκινισάλομ
συγχωρώ	φαλισαράβα
συζητώ	ντάβα ντούμα
σύζυγος	ρομνί
σύκο	ούστι
συμφωνώ	σιμφονισάλομ
συναντώ	αρακάβατο
συνεχίζω	σινεχισαράβα
συνηθίζω	σινιθισαράβα
σφάζω	τσινάβα
σφίγγω	σφιξαράβα
σφουγγαρίζω	σφουγγαρισαράβα
σφυρίζω	σφιριξαράβα
σχάρα	σκάρα
σχολάω	σχολιασαράβα
σώβρακο	σοστέρ

σώζω
σώμα

σοσαράβα
κορμί

Τ τ

ταίζω
ταιριάζω
τακτοποιώ
ταξιδεύω
τελειώνω
τεντώνω
τηγάني
τηγανίζω
τηλεφωνώ
τιμωρώ
τινάζω
τολμώ
τουαλέτα
τραβώ
τραγουδώ
τράπουλα
τρελαίνω
τρελός
τρέμω
τρέχω
τρίζω
τρίχα
τρομάζω
τρύπα
τρυπώ
τρώω
τσακώνομαι
τσεκούρι
τσέπη
τσιμπώ
τσουβάλι

ταισαράβα
τεριάζαβα
λατσαράβα
τζάβα ταξίδι
τελιόζαβα
φιζαράβα
τάβα
τηγανισαράβα
λάβα τιλέφονο
τιμορίζαβα
τιναξαρασάλομ
μπορίζαβα
καμπινές
τσίνταβα
γκιλιαβάβα
κολτσίνα
ντινίλιαβα
ντιλό
ντράζαβα
πράσταβα
τριζαράβα
μπαλ
νταραβάβα
γούβα
τσιγαγκαράβα
χάβα
χάβαμα
τσικούρι
μισί
τσιμπισαράβα
ράβαλο

τσούζω	λουζάλαψα
τσουλώ	νυλήζαβα
τυλίγω	τιλιξαράβα
τύμπανο χτυπάω	μπασαβάβα
τυρί	κιράλ
τυφλός	κορορό
τύχη	μπαχταλό
τώρα	αγανά

Υ υ

υπακούω	ασουνάβα
υπάρχω	ιπαρχίζαβα
ύπνος	σαπέ
υποφέρω	ντουκάλαμα

Φ φ

φαγούρα	χάλαμα
φαλάκρα	ντουντούμ
φάντασμα	τζουγανό
φαράσι	φικιάρι
φαρδύς	μπουγλό
φέρνω	ανάβα
φεύγω	νασάβα
φθάνω	αρισάβα
φίδι	σαπ
φιλάω	τσομίνταβα
φοβάμαι	νταράβα
φοβίζω	νταραβάβα
φορτώνω	λονταβάβα
φοράω	ουριάβα
φουσκώνω	τούνταβα
φροντίζω	φροντισαράβα
φταίω	στιβίζαβα
φτάνω	αρισάβα

φτερνίζομαι
φτύνω
φτωχός
φυσώ
φονάζω
φωτιά

χασάβα
τσουγκαράβα
τσορορό
πούνταβα
νταβαβίκος
γκιαν

X χ

χαϊδεύω
χαιρετώ
χαίρομαι
χαλώ
χαμηλός
χαμογελώ
χάνω
χαρίζω
χείλι
χέρι
χθες
χοντραίνω
χοντρός
χορεύω
χοροπηδώ
χορταίνω
χρειάζομαι
χρήμα
χρωστώ
χτυπώ
χώμα
χωρίζω
χωριό
χωρώ

χαδεψαράβαλες
χερετισαράβα
χιρίζαβα
χαλαβάβα
χαρνό
ασάβα
χασαβάβα
χαρισαράβα
βουστά
βας
ίτζι
τσιλιάβα
τουλό
κελάβα
γοντάβα
τσαλάβα
μαγκάβα
λοβέ
μαγκάβαλες
μπασαβάβα
τσικ
χορίζαβα
γκαβ
αρισάβα

Ψ ψ

ψαλίδι	κατ
ψάρι	ματσό
ψάχνω	ρόνταβα
ψείρα	τζουβ
ψηλός	βουτσό
ψήνω	πεκάβα
ψίχα	γκι
ψιγαλίζει	ψιγαλίζαβα
ψυχρός	σουραντό
ψωμί	μαρό
ψονίζω	ψονιζαράβα

Ω ω

ώρα	σαάτι
-----	-------